

KARTA PRZEDMIOTU

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Życie literackie w Polsce i Europie 1863-1918
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	The Literary Life 1863-1918
Kierunek studiów	filologia polska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	studia I stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	stacjonarne
Dyscyplina	literaturoznawstwo
Język wykładowy	polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Beata Obsulewicz-Niewińska, prof. KUL
---	---

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	15	IV	1

Wymagania wstępne	Literatura powszechna i polska do wieku XIX – znajomość podstawowych konwencji. Dzieje Europy i Polski do XIX wieku – orientacja w podstawowych procesach historycznych. Student powinien dysponować wiedzą z zakresu przedmiotów humanistycznych, posługiwać się podstawową terminologią w tych obszarach wiedzy, a także wykazać się znajomością zagadnień z zakresu historii literatury epok wcześniejszych (od antyku do literatury romantycznej włącznie).
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - ukazanie studentom przede wszystkim problematyki literatury realizmu i naturalizmu (pozytywizmu) rozumianej jako integralny komponent dziewiętnastowieczności (zakończony w 1018 r.) wpisującej się w formułę literatury nowoczesnej
C2 – zapoznanie przede wszystkim z arcydziełami literatury doby realizmu i pozytywizmu, z sylwetkami twórców tej literatury, z procesami historycznymi (utrata niepodległości Polski) oraz literackimi (będącymi konsekwencją utraty niepodległości oraz nieprzerwaną przynależnością Polski do kontinuum kultury europejskiej)

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student zna propozycje periodyzacyjne dla literatury i kultury polskiego realizmu i naturalizmu w kontekście dziewiętnastowieczności, ma wiedzę na temat najważniejszych prądów literackich i kulturowych tej epoki oraz typowych dla nich konwencji literackich, zna konteksty historyczne i kulturowe potrzebne dla zrozumienia literatury 1863-1890	K_W01
W_02	Student wskazuje twórców literatury polskiej od okresu	K_W02

	realizmu i naturalizmu oraz Młodej Polski, zna ich reprezentatywne teksty oraz wybraną literaturę przedmiotu z nimi związaną	
W_03	Student omawia podstawę dzieła literatury powszechnej od okresu realizmu i naturalizmu oraz modernizmu Młodej Polski	K_W03
W_04	Student definiuje podstawową terminologię z zakresu poetyki, charakteryzuje strukturę dzieła literackiego, rodzaje i gatunki literackie, rozumie kategorie pojęciowe z zakresu wersologii, genologii, stylistyki i teorii języka poetyckiego w odniesieniu do okresu realizmu i naturalizmu ora Młodej Polski	K_W04
W_05	Student opanował podstawowy kanon czynności analitycznych oraz literaturoznawczą metodologię	K_W05
W_06	Student zna podstawy antropologii kulturowej, rozumie przyczyny i przebieg zmian kulturowych, ma podstawową wiedzę na temat sztuk muzycznych, plastycznych, filmowych i teatralnych w odniesieniu do okresu realizmu i naturalizmu ora Młodej Polski	K_W14
W_07	Student zna podstawowe zasady analizy i interpretacji tekstów kultury, dzieł sztuki muzycznej, plastycznej, filmowej i teatralnej	K_W15
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	Student jest gotów do stałego uznawania znaczenia wiedzy teoretycznej w rozwiązywaniu praktycznych zadań i problemów oraz do szukania wsparcia ekspertów w przypadku niemożności samodzielnego rozwiązania problemu teoretycznego lub praktycznego	K_K02

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1) Pojęcie realizmu: przemiany rozumienia terminu, wyznaczniki realizmu, odmiany dzieł realistycznych. 2) Pojęcie naturalizmu: rozumienie terminu, wyznaczniki naturalizmu, przykłady dzieł naturalistycznych. 3) Zjawisko cenzury i mowy ezopowej. Wpływ cenzury i autocenzury na twórczość literacko-społeczną w II połowie XIX wieku. 4) Rodzaje literackie w dobie pozytywizmu. 5) Proza: różne odmiany powieści (tendencyjna, psychologiczna, historyczna, naturalistyczna). 6) Poezja: liryka parnasistowska, dla dzieci, patriotyczna, okolicznościowa. 7) Dramat: komedia i dramat mieszczański. Krytyka literacka. 8) Literatura odbiciem programu pozytywistów (emancypacja kobiet, asymilacja Żydów, zmiana myślenia o społecznej roli pracy, niwelowanie różnic pomiędzy poziomem zaawansowania cywilizacyjnego, pogłębiona duchowość i postawa religijna religii, stosunek do nauki i wiedzy etc.) 9) Realizm i naturalizm istotnym komponentem dziewiętnastowieczności.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			

W_01	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_02	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_03	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_04	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_05	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_06	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
W_07	wykład konwersatoryjny	obserwacja	protokół
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	dyskusja	obserwacja	raport z obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Przygotowywanie się i aktywne uczestnictwo w zajęciach.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	15
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	15

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
<ol style="list-style-type: none"> 1) G. Borkowska, <i>Pozytywiści i inni</i>, Warszawa 1996; 2) J. Tomkowski, <i>Mój pozytywizm</i>, Warszawa 1993; 3) B. Skarga, <i>Polska myśl filozoficzna w okresie pozytywizmu</i>, [w:] <i>Filozofia i myśl społeczna w latach 1983-1895</i>, oprac. A. Hochfeldowa, B. Skarga, Warszawa 1980; 4) A. Martuszevska, <i>Poetyka polskiej powieści dojrzałego realizmu (1876-1895)</i>, Wrocław 1977; 5) A. Mazur, <i>Transcendencja realistów. Motywy metafizyczne w polskiej i niemieckiej prozie II połowy XIX wieku</i>, Opole 2001; 6) H. Markiewicz, <i>Pozytywizm</i>, wyd. 3, Warszawa 1999;
Literatura uzupełniająca
<ol style="list-style-type: none"> 1) M. Gloger, <i>Jak czytać pozytywizm? Rekonesans</i>, „Poznańskie Studia Polonistyczne” 2000, t. 7; 2) J. Jedlicki, <i>Jakiej cywilizacji Polacy potrzebują? Studia z dziejów idei i wyobraźni</i>, Warszawa 2002; 3) M. Płachecki, <i>Wojny domowe. Szkice z antropologii słowa publicznego w dobie zaborów (1800-1880)</i>, Warszawa 2009; 4) D. M. Osiński, <i>Pozytywistów dziedzictwo Oświecenia. Kierunki i formy recepcji</i>, Lublin 2018; 5) <i>Realności, realizm, realność. W stulecie śmierci Bolesława Prusa</i>, pod red. E. Paczoskiej, B. Szleszyńskiego, D. M. Osińskiego Warszawa 2013; 6) T. Budrewicz, <i>Między rymem a Muzą</i>, Kraków 2017.

